

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی تهران

Course Plan

طرح دوره تئوری

گروه آموزشی: زنان
سال تحصیلی: 1403-2

دانشکده: پزشکی
رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی-دکتری عمومی

تعداد و نوع واحد: 4-نظری

نام و شماره درس: بیماری های زنان و مامایی-208
پیش نیاز: ندارد

مکان برگزاری کلاس: بیمارستان بنت الهدی

زمان برگزاری کلاس: مطابق با برنامه آموزشی

نام مدرس/مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر الهام دکتر طوبی فرازمند، دکتر کتانه کاظمی، دکتر عطیه کلاته، دکتر خدیجه نصیری

آدرس دفتر مسئول درس: بیمارستان بنت الهدی، درمانگاه نازایی، دکتر طوبی فرازمند

تلفن دفتر: (162) - 05832236551

آدرس پست الکترونیکی مسئول درس: toobafarazmand@gmail.com

اهداف کلی:

در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:

الف) در مواجهه با هریک از علائم و شکایات شایع و مهم: (بر اساس فهرست پیوست الف)

1. تعریف آن را بیان کند.
2. معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد
3. تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گام های ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد

ب) درمورد بیماری های شایع و مهم: (فهرست پیوست ب)

1. تعریف، اتیولوژی و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد
2. مشکلات بیمار را مبتلا به بیماری های شایع و مهم را توضیح دهد
3. روش های تشخیص بیماری را شرح دهد
4. مهم ترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاین های بومی در حد مورد انتظار توضیح دهد
5. در مواجهه با سناریو با شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماری ها دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند

اهداف اختصاصی:

1. آشنایی با وظایف مربوط به متخصص زنان، اخلاق مسئولیت و ایمنی بیمار و معاینات سلامت زنان
2. آشنایی با جنین شناسی و آناتومی (تکامل و رشد اولیه انسانی، آناتومی دستگاه تناسلی پیش از بلوغ، باروری و یائسگی)
3. بیماری نئوپلاسم و کارسینوم سرویکس (شناخت و درمان انواع پاپ اسمیر غیر طبیعی، غربالگری و درمان مناسب برای نئوپلاری سرویکس، پاتونز سرطان دهانه رحم)
4. آشنایی با آندومتریوز (تعریف و اهمیت آن، علل، تشخیص و درمان)
5. شناخت عوامل مربوط به اختلالات تخمک گذاری (PCO) و خصوصیات بالینی آزمایشگاهی این بیماران
6. ناباروری (تعریف و اهمیت آن، علل، تشخیص و درمان)
7. آشنایی با اختلالات اندوکراین در بارداری (دیابت و تیروئید) در حاملگی و روش های تشخیص و درمان آن
8. آشنایی با اتیولوژی انواع حاملگی دو قلوئی، عوارض مادری حاملگی چند قلوئی، عوارض جنینی و نوزادی حاملگی های چند قلوئی مراقبت های قبل از زایمان حاملگی های چند قلوئی، نحوه ی تشکیل جفت و انواع آن
9. شناخت بیماری های ولوواژینیت (شکایات ولو و واژینال، روش های تشخیصی و درمانی)
10. آشنایی با EP (علل و علائم، تشخیص و درمان آن)
11. شناخت تکنیک های مراقبت و ارزیابی، مداخله فوری از نوزاد تازه متولد شده بلافاصله پس از تولد
12. آشنایی با نحوه انجام ختنه و فواید آن
13. آشنایی با مشخصه های تشخیصی هر کدام از بیماریهای STD و تشخیص های افتراقی و روش های درمانی آن ها
14. آشنایی و تشخیص PMS و مدیریت علائم آن، درک مطلوب از سیکل قاعدگی و تغییرات هورمونی
15. شناخت انواع روش های کنتراسپشن، کارایی و منع مصرف، روش های دائمی عقیم سازی در پیشگیری از بارداری
16. آشنایی با زایمان زودرس و دیر رس (عوامل خطر، علل احتمالی و عوارض زایمان زودرس، نحوه ارزیابی و مدیریت)
17. شناخت ریسک فاکتورها و اتیولوژی خون ریزی پست پارتوم، نحوه مدیریت بیماران و علل عمده بروز PPH و نحوه مدیریت هر یک
18. آشنایی با خون ریزی سه ماهه سوم (علل خون ریزی، تعریف و میزان بروز جفت سرراهی، تشخیص اتیولوژی و عوامل خطر ساز جفت سرراهی)
19. آشنایی با تعریف و میزان بروز دکولمان جفت، نحوه تشخیص و درمان آن
20. آشنایی با زایمان غیرطبیعی و پایش جنین طی زایمان (ویژگی ها و الگوهای زایمان غیر طبیعی و مدیریت آن ها)
21. آشنایی با بلوغ (تغییرات طبیعی غددی، بلوغ زودرس و بلوغ تاخیری)

22. شناخت فیزیولوژی جفت و انواع جفت ناهنجاری های آن و بندناف (خصوصیات آناتومیک و عملکرد، ناهنجاری های آن)
23. شناخت کلیات ناهنجاری های مادرزادی دستگاه تناسلی
24. آشنایی با آمنوره دیس منوره درد مزمن لگنی (انواع، تشخیص، برخورد و درمان آن)
25. شناخت مراقبت های بعد از زایمان (تغییرات آناتومیک و فیزیولوژیک نرمال، ارزیابی و مدیریت شکایات شایع، موانع و چالش های اصلی شیردهی)
26. آشنایی با ژنتیک و اختلالات ژنتیکی در حوزه زنان و اختلالات جنسی (ریسک فاکتورها، روش های تشخیصی، عوامل موثر بر عملکرد جنسی شامل اجتماعی، روانشناختی، طبی و فیزیکی، درمان موثر بر اساس نوع اختلال عملکرد جنسی زنان)
27. شناخت اختلالات قلبی و عروقی (انواع اختلالات فشارخون و کنترل آن، علائم پره اکلامپسی و درمان آن)
28. آشنایی با شکایات شایع دوره بارداری و بیماری های سیستم ادراری (عوارض تشدیدشده گوارشی در اثر بارداری، درمان تهوع و استفراغ، عوارض عفونت ادراری و درمان آن)
29. شناخت مراقبت های پیش از بارداری و پیش از زایمان (تاثیر وضعیت بیماری ها بر نتایج بارداری، اقدامات صحیح، ایمنی و ریسک فاکتور داروها، ارزیابی های سلامت جنین و نیازهای تغذیه)
30. شناخت لیومیوم ها و برخورد با توده آدنکس (علائم، تشخیص و درمان میوم و توده آدنکس، انواع تومورهای خوش خیم و بدخیم تخمدان)
31. آشنایی با اثر بارداری بر اختلالات هماتولوژیک و ایمونولوژیک عوارض هماتولوژیک و ایمونولوژیک
32. درک پاتوفیزیولوژی ایزوایمونیزاسیون (بررسی و پیشگیری آن)
33. شناخت اختلالات رشد جنین (تعریف و تشخیص افتراقی و نحوه برخورد با IUGR و SGA)
34. آشنایی با سرطان رحم (ریسک فاکتورها، علائم و نشانه های بالینی و نحوه برخورد با هایپرپلازی آندومتر و کنسرها)
35. شناخت مراقبت های حین زایمان (ترباژ مناسب و تشخیص آن، نحوه کنترل و پایش)
36. آشنایی با اجرای یک زایمان واژینال و اندیکاسیون های سزارین
37. آشنایی با پارگی زودرس غشاها (عوامل خطر، علل احتمالی و عوارض، نحوه مدیریت و مانیتورینگ مناسب مادر و جنین)
38. آشنایی با نئوپلاسم و تروفوبلاستیک حاملگی (تشخیص، مدیریت و پیگیری، عوامل خطر، علائم رایج و یافته های معاینه)
39. درک تفاوت بارداری مولر و GTN بدخیم
40. آشنایی با یائسگی (علائم، عوارض، اهمیت تستهای غربالگری فوآند و عوارض احتمالی هورمون درمانی)

وظایف / تکالیف دانشجویان:

1. دانستن تعریف هر موضوع ،علل و راههای تشخیص آن
2. با برگزاری کلاسها به صورت مجازی باید دانشجویان به اهداف و نتایج که قبل و بعد از اتمام کلاسها ذکر می شود دقت کنند
3. در صورت سوال یا اشکال بیان سوالات در زمان گذاشتن بخش زنان
4. توجه و دقت کافی همراه با صرف وقت مناسب جهت خواندن و مرور مطالب آموزش داده شده و گذراندن امتحان آخر ترم با موفقیت
5. حضور فعال در کلاس ها و مطالعه مطالب تعیین شده از قبل و شرکت موثر در بحث و جلسات رفع اشکال

ارزشیابی دانشجویان:

- ارزشیابی در طول دوره :آزمون چهار گزینه ای ، پاسخ به تکالیف
بارم: 5 نمره
- ارزشیابی پایان دوره:
بارم: 15 نمره
- آزمون (نوع آزمون میان دوره و پایان دوره): MCQ ، Key features(KF)
-
- سیاست مسئول درس در قبال تأخیر یا غیبت دانشجو:
مطابق قوانین دانشکده پزشکی

جدول زمانبندی درس

شماره جلسه	موضوع	مدرس	آمادگی لازم برای دانشجویان قبل از شروع درس (مطالعه قبلی یا ...)
1	وظایف مربوط به متخصص زنان، اخلاق مسئولیت و ایمنی بیمار و معاینات سلامت زنان	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه در مورد وظایف مربوط به متخصص زنان
2	جنین شناسی و آناتومی	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه تکامل و رشد اولیه انسانی
3	بیماری نئوپلاسم و کارسینوم سرویکس	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه در مورد انواع پاپ اسمیر
4	اندومتریوز و PCO	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه در مورد تعریف و اهمیت آن
5	ناباروری	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه در مورد تعریف و اهمیت آن
6	اختلالات اندوکرین در بارداری (دیابت و تیروئید)	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه دیابت بارداری
7	چندقلویی	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه اتیولوژی انواع حاملگی دو قلویی
8	بیماری های ولوواژینیت و داروهای رایج در زنان	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه شکایات ولو و واژینال
9	EP	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه شیوع و عوامل خطرزا
10	مراقبت از نوزاد تازه متولد شده بلافاصله پس از تولد	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه تکنیک های مراقبت و ارزیابی تازه متولد شده
11	بیماری های منتقله جنسی	دکتر طبوبی فرازمند	مطالعه انواع بیماری های منتقله جنسی
12	چرخه تولید مثل و PMS	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه سیکل قاعدگی و تغییرات هورمونی
13	پیشگیری از بارداری	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه انواع روش های کنتراسپشن
14	زایمان زودرس و دیر رس	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه عوامل خطر، علل احتمالی و عوارض زایمان زودرس
15	خونریزی پست پارتوم	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه ریسک فاکتورها و اتیولوژی

16	خون ریزی سه ماهه سوم	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه علل خون ریزی در دو ماهه دوم
17	زایمان غیرطبیعی و پایش جنین طی زایمان	دکتر عطیه کلاته	مطالعه ویژگی های زایمان طبیعی و غیرطبیعی
18	بلوغ	دکتر طوبی فرازمند	مطالعه تغییرات طبیعی غددی و توالی طبیعی اتفاقات در دوران بلوغ
19	فیزیولوژی جفت و انواع جفت ناهنجاری های آن و بندناف ناهنجاری های مادرزادی دستگاه تناسلی	دکتر طوبی فرازمند	مطالعه خصوصیات آناتومیک و عملکرد جفت طبیعی و بند ناف
20	آمنوره دیس منوره درد مزمن لگنی	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه عملکرد محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - تخمدان
21	مراقبت های بعد از زایمان	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه تغییرات آناتومیک و فیزیولوژیک نرمال در طی دوره بعد از زایمان
22	ژنتیک و اختلالات ژنتیکی در حوزه زنان و اختلالات جنسی	دکتر عطیه کلاته	مطالعه ریسک فاکتورهای اختلالات ژنتیکی
23	اختلالات قلبی و عروقی	دکتر عطیه کلاته	مطالعه انواع اختلالات فشارخون
24	شکایات شایع دوره بارداری و بیماری های سیستم ادراری	دکتر عطیه کلاته	مطالعه عوارض تشدیدشده گوارشی و عوارض عفونت ادراری در بارداری
25	مراقبت های پیش از بارداری و پیش از زایمان و داروها در بارداری	دکتر طوبی فرازمند	مطالعه تاثیر وضعیت بیماری ها بر نتایج بارداری
26	لیومیوم ها و برخورد با توده آدنکس	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه علائم و روشهای درمانی
27	عوارض هماتولوژیک و ایمنونولوژیک	دکتر عطیه کلاته	مطالعه اثر بارداری بر تاریخچه طبیعی بسیاری از اختلالات هماتولوژیک و ایمنونولوژیک
28	اختلالات رشد جنین:	دکتر عطیه کلاته	مطالعه تعریف IUGR و SGA
29	سرطان رحم	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه ریسک فاکتورها، علائم و نشانه های بالینی
30	مراقبت های حین زایمان	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه راهکارهای ممکن برای کنترل درد

31	پارگی زودرس غشاها	دکتر کتانه کاظمی	مطالعه عوامل خطر، علل احتمالی و عوارض
32	نئوپلاسم و تروفوبلاستیک حاملگی	دکتر خدیجه نصیری	مطالعه تشخیص، مدیریت و پیگیری بیماران مبتلا به نئوپلازی تروفوبلاستیک حاملگی
33	یائسگی و بیماری شایع این دوران و مراقبتهای لازم	دکتر طوبی فرازمند	مطالعه علائم یائسگی

منابع پیشنهادی برای مطالعه:

دنفورث (2008) - ویلیامز (2018) - اسپیروف (2020) - نوک (2020) - بک من (2019)

پیوست دروس کارآموزی و کارورزی بیماری های زنان و مامایی

الف-علائم و شکایات شایع این بخش:

1. خونریزی های غیرطبیعی واژینال در زنان باردار و غیر باردار
2. درد شکمی در زنان باردار و غیر باردار
3. ترشح غیرطبیعی واژینال
4. تشنج در زنان باردار
5. تب در زنان باردار
6. احساس توده در شکم در زنان باردار و غیر باردار
7. احساس خروج توده از واژن
8. بی اختیاری ادراری
9. ترشح غیرطبیعی واژینال در زنان باردار و غیر باردار
10. احساس خروج توده از واژن
11. بی اختیاری ادراری
12. ترشح غیرطبیعی واژینال در زنان باردار و غیر باردار
13. ضایعه یا زخم دستگاه ژنیتال
14. دیس شارژ پستان
- 15.

ب- بیماری های شایع و مهم:

سندرمها و بیماریهای مهم در این بخش:	
موارد الزامی (Must Know):	موارد ترجیحی (Better to know):
۱. فیزیولوژی بارداری و مراقبت های دوران بارداری	۱. دیستوشی زایمان
۲. اداره زایمان طبیعی - مراقبت های پس از زایمان	۲. بارداری چند قلوئی
۳. ارزیابی سلامت جنین در طی لیبر	۳. درد لگنی - آندوتروپوز
۴. خونریزی های دوران بارداری	۴. اختلالات کف لگن
۵. عوارض سه ماهه اول و دوم و سوم بارداری	۵. عفونت های دستگاه تناسلی - STD - عفونت ادراری در زنان
۶. اختلالات هاپیرتانسو در بارداری	۶. پری منوپرز - منوپوز
۷. اختلالات آلوایمونیزاسیون RH	۷. نازائی - سندرم AKT - PCOS
۸. اختلالات شایع طبی و جراحی در بارداری	۸. آمنوره - اولیگوآموره
۹. اختلالات شایع خوش خیم وولو، واژن، سرویکس، رحم، تخمدانها	۹. GTD
۱۰. EP	۱۰. کانسره های و ولو واژن پرویکس و رحم و تخمدانها
۱۱. سقط	۱۱. بلوغ و اختلالات آن
۱۲. AVB	۱۲. بیماریهای خوش خیم پستان
۱۳. Family Planning	

الف) مامایی:

۱. مقدمات کلی و تعاریف در مامایی و زنان، برقراری ارتباط و ملاحظات اخلاقی - مذهبی در معاینات
۲. مروری بر تشریح و فیزیولوژی کاربردی دستگاه تناسلی
۳. فیزیولوژی جفت
۴. علائم و روشهای مختلف تشخیص بارداری
۵. معاینات دوره بارداری و گرفتن شرح حال
۶. فیزیولوژی بارداری
۷. ساختمان لگن و انواع غیر طبیعی آن
۸. مراقبتهای دوران بارداری (مشمول بر برنامه های کشوری مراقبت قبل از تولد)
۹. شکایات شایع دوران بارداری
۱۰. فیزیولوژی زایمان، سیر زایمان و مراقبتهای حین زایمان
۱۱. مراقبتهای بعد از زایمان (مشمول بر برنامه کشوری مراقبتهای بعد از تولد)
۱۲. زایمان در نمایشهای غیر معمول
۱۳. تحریک زایمانی
۱۴. دیستوشی زایمانی
۱۵. زجر جنین و مراقبت های مرتبط
۱۶. زایمان زودرس، حاملگی بعد از ترم
۱۷. تاخیر رشد داخل رحمی
۱۸. چندقلویی
۱۹. خونریزیهای سه ماهه سوم
۲۰. انواع جفت و ناهنجاریهای جفت و بند ناف
۲۱. عوارض بعد از زایمان (عفونت، خونریزی، ترومبوفلیت، مشکلات پستان)
۲۱. عدم تجانس گروههای خونی
۲۲. بیماریهای تروفوبلاستیک
۲۲. زایمان فیزیولوژیک، کاربرد وسایل کمکی در زایمان (واکیوم، فورسپس)
۲۴. سزارین و انواع آن
۲۶. هیدرآمنیوس، اولیکوآمنیوس
۲۶. بیماریهای هیپرتانسیو در حاملگی
۲۶. پارگی زودرس کیسه آب
۲۴. بیماریهای قلبی و سیستم ادرری در حاملگی
۳۰. دیابت و بارداری
۳۰. سقط جنین
۳۰. بارداری خارج رحمی
۳۱. احیای نوزاد

ب) زنان

- معاینات بالینی و پاراکلینیک در بیماریهای زنان
- بلوغ و یائسگی
- دیسمنوره
- بیماریهای ولو و واژن
- واژینیتهای و سرویسیتها
- بیماریهای خوش خیم سرویکس و رحم
- بیماریهای بدخیم سرویکس
- بیماریهای بدخیم جسم رحم و لوله ها

۲۸. پارگی زودرس کیسه آب
۲۹. بیماریهای قلبی و سیستم ادرری در حاملگی
۳۰. دیابت و بارداری
۳۱. سقط جنین
۳۲. بارداری خارج رحمی
۳۳. احیای نوزاد

ب) زنان

۱. معاینات بالینی و پاراکلینیک در بیماریهای زنان
۲. بلوغ و یائسگی
۳. دیسمنوره
۴. بیماریهای ولو و واژن
۵. واژینیتهای و سرویسیتها
۶. بیماریهای خوش خیم سرویکس و رحم
۷. بیماریهای بدخیم سرویکس
۸. بیماریهای بدخیم جسم رحم و لوله ها

۹. تومورهای خوش خیم تخمدان
۱۰. تومورهای بدخیم تخمدان
۱۱. خونریزیهای غیر طبیعی زنانه
۱۲. عفونتهای لگن
۱۳. آمنوره
۱۴. نازایی
۱۵. اندومتریوز
۱۶. ناهنجریهای مادرزادی دستگاه تناسلی
۱۷. روشهای جلوگیری از بارداری